

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 157/2010-31

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 26. augusta 2010 v senáte zloženom z predsedu Jána Lubyho, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza v konaní o sťažnosti obchodnej spoločnosti D., s. r. o., B., zastúpenej advokátkou JUDr. E. B., B., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 208/2004, za účasti Okresného súdu Bratislava II, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo obchodnej spoločnosti D., s. r. o., na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 208/2004 p o r u š e n é b o l o .

2. Okresnému súdu Bratislava II **p r i k a z u j e**, aby vo veci vedenej pod sp. zn. 9 C 208/2004 konal bez zbytočných priet'ahov.

3. Obchodnej spoločnosti D., s. r. o., **p r i z n á v a** finančné zadost'učinenie v sume 2 500 € (slovom dvetisícpäťsto eur), ktoré jej **j e** Okresný súd Bratislava II **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Bratislava II **j e p o v i n n ý** uhradiť obchodnej spoločnosti D., s. r. o. trovy konania v sume 303,30 € (slovom tristotri eur a tridsať centov) na účet jej právnej zástupkyne JUDr. E. B., B., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. marca 2010 doručená s'ťažnosť obchodnej spoločnosti D., s. r. o., B. (ďalej len „s'ťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a domáhať sa práva na nezávislom a nestrannom súde podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, a to postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 208/2004, predmetom ktorého je rozhodovanie o uhradení istiny vo výške 799 342,90 Sk s príslušenstvom z povinného zmluvného poistenia, a to z titulu náhrady škody.

S'ťažovateľka vo svojej s'ťažnosti uvádza, že 8. júna 2004 podala návrh na vydanie platobného rozkazu. V ďalšom s'ťažovateľka popísala postup okresného súdu počas šiestich rokov trvania sporu, pričom uviedla:

«Okresný súd vydal 14. júna 2004 platobný rozkaz, voči ktorému odporca podal odpor a vec bola ďalej vedená pod sp. zn. 9 C 208/2004. Napriek urgencii okresný súd nariadil prvé pojednávanie až na 2. marec 2005, následne na 18. máj 2005 a toto

pojednávania bolo odročené na neurčito s tým, že bude „zvážené“ dokazovanie vypracovaním znaleckého posudku.

Sťažovateľka po ročnej nečinnosti okresného súdu žiadala v januári 2006 o nariadenie termínu pojednávania. Nakoľko zákonná sudkyňa na žiadosť nereagovala, sťažovateľka podala predsedovi okresného súdu sťažnosť na prieťahy v konaní, ktorý na jej sťažnosť tiež nereagoval, a tak sa sťažovateľka obrátila 17. marca 2006 na predsedu Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) a žiadala o prešetrenie sťažnosti. Predseda okresného súdu 24. marca 2006 sťažovateľke oznámil, že jej sťažnosť na prieťahy je dôvodná. Rovnako predseda krajského súdu listom z 18. apríla 2006 označil sťažnosť sťažovateľky za dôvodnú. Na žiadosť odporcu bolo konanie v novembri 2006 prerušené. Krajský súd uznesenie okresného súdu o prerušení konania 10. augusta 2007 zrušil, nakoľko podľa jeho názoru nebol dôvod na prerušenie konania. Sťažovateľka sa následne 26. septembra 2007 a 22. novembra 2007 dožadovala nariadenia pojednávania. Dňa 24. januára 2008 podala opäť sťažnosť na prieťahy v konaní, na ktoré reagovala podpredsedníčka okresného súdu listom z 22. februára 2008, kde len oznámila, že termín pojednávania je nariadený na 26. marec 2008 a vec bude v dvojmesačných intervaloch sledovať; k prieťahom v konaní nezaujala stanovisko. Okresný súd konal potom až do 31. októbra 2008, keď odročil pojednávanie na 21. november 2008 za účelom vyhlásenia medzitýmneho rozsudku, čo sa nestalo; boli len nariadené pojednávania na 27. máj 2009 a na 1. júl 2009, ktoré sa však nekonali; pojednávanie zo 4. novembra 2009 bolo odročené s tým, že bude nariadené znalecké dokazovanie. Sťažovateľka listom žiadala 7. decembra 2009 zákonnú sudkyňu, aby vypracovala uznesenie o nariadení znaleckého dokazovania, k čomu podľa sťažovateľky taktiež nedošlo.»

Na základe uvedeného sťažovateľka žiada, aby ústavný súd rozhodol o porušení jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 208/2004. Podľa nej nečinnosťou okresného súdu došlo aj k porušeniu jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy domáhať sa práva na nezávislom a nestrannom súde, keďže nekonanie a predlžovanie súdneho konania vyhovuje odporcovi, čím okresný súd prestáva byť nestranný a nezávislý. Podľa sťažovateľky okresný súd nekoná podľa poradia došlých

návrhov na začatie konania na súd. Týmto postupom nielen zavádza sťažovateľku, ale nepostupuje podľa jej názoru nestranne.

Sťažovateľka tiež žiada priznať primerané finančné zadost'učinenie v sume 20 000 € vo vzťahu k postupu okresného súdu a uhradiť trovy konania v sume 303,31 € k rukám jej právnej zástupkyne.

Ústavný súd sťažnosť predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí a uznesením sp. zn. IV. ÚS 157/2010 z 1. apríla 2010 ju podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prijal na ďalšie konanie v časti týkajúcej sa namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 208/2004. Vo zvyšnej časti sťažnosť odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval okresný súd a právnu zástupkyňu sťažovateľa, aby sa vyjadrili, či trvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie. Vzhľadom na súhlas obidvoch účastníkov ústavný súd v súlade s § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania, pretože od neho nebolo možné očakávať ďalšie objasnenie veci.

K prijatej sťažnosti sa vyjadril okresný súd, zastúpený jeho predsedníčkou JUDr. A. R., listom sp. zn. Spr. 2040/2010 z 27. mája 2010 doručeným ústavnému súdu 3. júna 2010. Predsedníčka vo vyjadrení chronologicky popísala úkony, ktoré podľa zistenia ústavného súdu zodpovedajú obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu, a k veci ďalej uviedla:

„Na základe uvedených skutočností musím konštatovať, že vo veci bol zistený prierah v konaní spôsobený konajúcou sudkyňou. Po oboznámení sa s obsahom sťažnosti, ako aj obsahom predmetného spisu navrhujem, aby ústavný súd rozhodol, že právo sťažovateľky na súdnu ochranu a spravodlivý proces v konaní tunajším súdom porušené bolo len čiastočne, a priznal sťažovateľke finančné odškodnenie podľa vlastnej úvahy.“

Právna zástupkyňa sťažovateľky v stanovisku k vyjadreniu okresného súdu z 18. mája 2010 zotrvala na obsahu podanej sťažnosti a uviedla:

„V prvom rade chcem zdôrazniť, že aj samotný porušovateľ vo svojom vyjadrení uvádza, že došlo k prietahom zavineným zákonnou sudkyňou.

Závažnosť prietahov zavinených zákonnou sudkyňou je o to vyššia, že sťažovateľ sa domáha náhrady voči poisťovní z toho dôvodu, že iný vodič motorového vozidla zavínil dopravnú nehodu a škodu na motorovom vozidle navrhovateľa poisťovňa, voči ktorej sa sťažovateľ domáha náhrady, vysporiadala všetky nároky škodcu bezprostredne po udalosti a uznala právny základ, t.j. že k udalosti došlo tak, ako to uvádzajú všetci účastníci dopravnej nehody, vrátane príslušníkov PZ, ktorí priebeh nehody šetrili na mieste udalosti.

Za uvedených okolností ťažko pochopiť konanie zákonného sudcu, ktorý vyvoláva prietahy aj tým, že preveruje námietky vznesené odporcom týkajúce sa samotného priebehu udalosti za situácie, ktorú odporca pri inom vozidle a pri tej istej udalosti v plnom rozsahu uznal. Spis škodcu je takmer od počiatku doložený do súdneho spisu a sťažovateľ považuje postup zákonného sudcu za ničím neospravedlniteľný.

Sťažovateľ vyjadrenie porušovateľa, ktorý konštatoval, že právo sťažovateľky na súdnu ochranu a spravodlivý proces v konaní pred porušovateľom bolo porušené len čiastočne, považuje nielen za alibistické ale spochybňujúce samotnú podstatu toho, na čo sú súdy zriadené, t.j. zabezpečovať včasné a spravodlivé rozhodnutia v sporných veciach.

Konštatovanie porušovateľa o čiastočnom porušení práva sťažovateľky na súdnu ochranu považuje sťažovateľ za nepochopiteľné a súčasne, to u neho vyvoláva dôvodnú obavu, že porušovateľ mu nie je schopný zabezpečiť nielen ústavou garantované práva, ale nie je schopný svoje evidentné pochybenie ani len priznať.“

II.

Z obsahu sťažnosti, priložených písomností, vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec vzťahujúceho sa súdneho spisu ústavný súd zistil tento priebeh a stav konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 9 C 208/2004 (pôvodne pod sp. zn. 32 Ro/1303/2004).

Dňa 8. júna 2004 bol okresnému súdu doručený návrh na vydanie platobného rozkazu na sumu 799 342,90 Sk a prísl. z titulu náhrady škody na osobnom motorovom vozidle sťažovateľky.

Dňa 14. júna 2004 okresný súd vydal platobný rozkaz, ktorým bola odporcovi uložená povinnosť zaplatiť sťažovateľke sumu 799 342,90 Sk a prísl.

Dňa 7. júla 2004 podal odporca odpor proti platobnému rozkazu spolu s expertízou č. 31/TS/2004 vypracovanou spoločnosťou S., s. r. o., na posúdenie priebehu nehody.

Dňa 14. júla 2004 sťažovateľka podala vyjadrenie k odporu.

Dňa 2. marca 2005 sa uskutočnilo prvé pojednávanie, právna zástupkyňa sťažovateľky založila do spisu originál splnomocnenia, pojednávanie bolo odročené na 18. máj 2005 s tým, že právna zástupkyňa sťažovateľky požiadala okresný súd o poskytnutie lehoty na mimosúdne vyriešenie veci do 31. marca 2005.

Dňa 18. mája 2005 sa uskutočnilo pojednávanie, právna zástupkyňa sťažovateľky navrhla vypočuť troch svedkov, pojednávanie bolo odročené na neurčito s tým, že bude okresným súdom zvážené dokazovanie podaním znaleckého posudku. V prípade nevydania rozhodnutia o vykonaní znaleckého dokazovania bude účastníkom písomne oznámený termín pojednávania s tým, že budú predvolaní navrhovaní svedkovia.

Dňa 20. marca 2006 okresný súd nariadil pojednávanie na 10. máj 2006, ktoré bolo zrušené pre neprítomnosť zákonného sudcu z dôvodu práceneschopnosti, a bol určený nový termín pojednávania na 19. jún 2006.

Dňa 12. júna 2006 bol odporca prípisom okresného súdu opakovane vyzvaný na zaslanie kompletného spisového materiálu týkajúceho sa poistnej udalosti a poistného plnenia.

Dňa 19. júna 2006 okresný súd uskutočnil pojednávanie, odporca založil do spisu vo forme fotokópii spisový materiál týkajúci sa poistnej udalosti a poistného plnenia a znalecký posudok vypracovaný znalcom. Pojednávanie bolo odročené na návrh právnej zástupkyne sťažovateľky na 10. júl 2006 vzhľadom na to, že právny zástupca odporcu počas pojednávania založil do spisu listinné dôkazy, s ktorými sa sťažovateľka nemala možnosť oboznámiť.

Dňa 3. júla 2006 odporca podal návrh na prerušenie konania.

Dňa 10. júla 2006 okresný súd odročil pojednávanie na žiadosť právnej zástupkyne sťažovateľky, keďže sa z technických príčin nemohla dostať na územie Slovenskej republiky.

Dňa 4. septembra 2006 právna zástupkyňa sťažovateľky zaslala vyjadrenie k návrhu odporcu na prerušenie konania.

Dňa 9. októbra 2006 bolo prípisom okresného súdu bolo dožiadané Okresné riaditeľstvo Policajného zboru Bratislava II (ďalej len „OR PZ Bratislava II“) o zaslanie oznámenia, či bolo začaté trestné stíhanie pre pokus trestného činu poisťovacieho podvodu a či bolo vo veci nariadené znalecké dokazovanie, a ak áno, približný termín skončenia veci.

Dňa 9. novembra 2006 prípisom OR PZ Bratislava II okresnému súdu oznámilo, že bolo začaté trestné stíhanie podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku, vo veci zatiaľ nebolo nariadené znalecké dokazovanie.

Dňa 10. novembra 2006 okresný súd uznesením rozhodol o prerušení konania do právoplatného skončenia trestného konania vedeného pod ČVS: ORP-899/OEK-B2-2006 Úradom justičnej a kriminálnej polície OR PZ Bratislava II.

Dňa 5. januára 2007 právna zástupkyňa sťažovateľky podala odvolanie proti uzneseniu o prerušení konania.

Dňa 11. januára 2007 okresný súd predložil spis spolu s opravným prostriedkom sťažovateľky Krajskému súdu Bratislava (ďalej len „krajský súd“).

Dňa 10. augusta 2007 krajský súd uznesením zrušil prvostupňové rozhodnutie okresného súdu o prerušení konania a spis bol 5. septembra 2007 vrátený okresnému súdu.

Dňa 21. februára 2008 okresný súd nariadil pojednávanie na 26. marec 2008 a dožiadal OR PZ Bratislava II o poskytnutie oznámenia, v akom štádiu sa nachádza konanie vo veci poisťovacieho podvodu.

Dňa 3. marca 2008 OR PZ Bratislava II zaslalo fotokópiu uznesenia o zastavení trestného stíhania vo veci poisťovacieho podvodu.

Dňa 26. marca 2008 okresný súd uskutočnil pojednávanie, právna zástupkyňa sťažovateľky navrhla, aby okresný súd vyžiadal vyšetrovací spis OR PZ Bratislava II, vedený pod ČVS: ORP-899/OEK-B2-2006, pojednávanie bolo odročené na 5. máj 2008.

Dňa 25. apríla 2008 okresnému súdu bol doručený vyšetrovací spis OR PZ Bratislava II, vedený pod ČVS: ORP-899/OEK-B2-2006 spolu so znaleckým posudkom.

Dňa 5. mája 2008 okresný súd uskutočnil pojednávanie, nedostavili sa dvaja predvolaní svedkovia (nemali nevykázané doručenie), právna zástupkyňa sťažovateľky uviedla, že oznámi ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania potom, ako sa oboznámi so znaleckým posudkom; pojednávanie bolo odročené na 30. jún 2008.

Dňa 25. júna 2008 bolo opakovane zaslané predvolanie svedkom Z. a V., obom nebolo doručené.

Dňa 30. júna 2008 okresný súd zrušil pojednávanie pre neprítomnosť zákonného sudcu z dôvodu práceneschopnosti.

Dňa 9. júla 2008 bola okresnému súdu doručená odpoveď na lustráciu svedkov Z., V. zo S., okresným súdom bolo nariadené pojednávanie na 20. august 2008, prípisom okresného súdu bola dožiadaná Ústredná evidencia väzňov ZVJS SR, či svedkovia sú vo väzbe alebo vo výkone trestu.

Dňa 15. júla 2008 prípisom okresného súdu bolo dožiadané OO PZ Bratislava II o prešetrenie, či svedkovia bývajú na označenej adrese.

Dňa 21. júla 2008 bola doručená odpoveď od OO PZ Bratislava II, nepodarilo sa zistiť, či sa svedok V. zdržiava na označenej adrese.

Dňa 20. augusta 2008 okresný súd uskutočnil pojednávanie, dostavil sa svedok Z., okresný súd ho vypočul, druhý svedok nebol prítomný, pretože mu nebolo doručené predvolanie. Pojednávanie bolo odročené na 31. október 2008. Účastníci mali okresnému súdu v lehote 20 dní oznámiť prípadné ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania. Okresný súd naďalej zisťoval pobyt svedka V.

Dňa 31. októbra 2008 okresný súd uskutočnil pojednávanie, sťažovateľka zobrala návrh čiastočne vo výške 19 799,70 Sk späť, účastníci nemali návrhy na doplnenie dokazovania, právna zástupkyňa sťažovateľky žiadala okresný súd, aby vo veci rozhodol medzitým rozsudkom o právnom základe a po právoplatnosti tohto rozsudku rozhodol o výške škody, odporca s tým súhlasil. Pojednávanie bolo odročené na 21. november 2008.

Dňa 21. novembra 2008 okresný súd uskutočnil pojednávanie; pojednávanie bolo odročené na 9. február 2009, a toto bolo zrušené z dôvodu práceneschopnosti zákonného sudcu.

Dňa 23. apríla 2009 okresný súd nariadil pojednávanie na 27. máj 2008 na účely predvolania svedkov.

Dňa 11. mája 2009 právna zástupkyňa sťažovateľky doručila žiadosť o zmenu termínu pojednávania z dôvodu prítomnosti na inom pojednávaní, žiadala odročiť pojednávanie na „termín“ podľa možností súdu.

Dňa 13. mája 2009 bola okresnému súdu doručená odpoveď od OO PZ Bratislava II na dožiadanie týkajúca sa doručenia predvolania jedného zo svedkov. Lustráciou OO PZ Bratislava II bolo zistené, že tento svedok nemá na území Slovenskej republiky prechodný ani trvalý pobyt, doručenie nemožno vykonať.

Dňa 19. mája 2009 jeden z predvolaných svedkov ospravedlnil svoju neúčast' na svedeckej výpovedi.

Dňa 27. mája 2009 okresný súd uskutočnil pojednávanie, bola predvolaná na informatívny výsluch matka svedka, ktorého adresu sa dlhodobo nepodarilo zistiť. Bolo dožiadané Ministerstvo zahraničných vecí Slovenskej republiky, či sa tento svedok nachádza vo výkone trestu na území Š.. Pojednávanie bolo odročené na 1. júl 2009.

Dňa 15. júna 2009 právna zástupkyňa sťažovateľky žiadala o zmenu termínu pojednávania na najbližší možný termín, a to z rodinných dôvodov.

Dňa 24. júna 2009 okresný súd vykonal informatívny výsluch matky dlhodobo „nedostupného“ svedka na účely zistenia jeho pobytu; matka tohto svedka uviedla, že menovaný bol odsúdený na 9 rokov nepodmienečne a trest vykonáva v Š.

Dňa 29. júna 2009 jeden zo svedkov ospravedlnil svoju neúčast' na svedeckej výpovedi.

Dňa 1. júla 2009 okresný súd uskutočnil pojednávanie, ktoré odročil na 30. september 2009; toto bolo zrušené z dôvodu pracovnej neschopnosti zákonného sudcu, okresný súd nariadil pojednávanie na 4. november 2009.

Dňa 4. novembra 2009 okresný súd uskutočnil pojednávanie, právna zástupkyňa sťažovateľky trvala na pôvodnom návrhu; pojednávanie bolo odročené na neurčito na účely nariadenia znaleckého dokazovania, právni zástupcovia účastníkov konania mali okresnému súdu do desiatich dní oznámiť otázky, resp. úlohy pre znalca.

Dňa 13. novembra 2009 právna zástupkyňa sťažovateľky a 19. novembra 2009 právny zástupca odporcu doručili okresnému súdu otázky pre znalca.

Dňa 14. decembra 2009 právna zástupkyňa sťažovateľky doručila okresnému súdu žiadosť o vypracovanie uznesenia o nariadení znaleckého dokazovania.

V súčasnosti vo veci nie je nariadené pojednávanie.

III.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľka sa svojou sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia základného práva upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prieťahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, IV. ÚS 99/07) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa

(I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľky.

1. Predmetom súdneho konania je rozhodovanie o návrhu sťažovateľky na uhradenie istiny v sume 799 342,90 Sk s príslušenstvom z povinného zmluvného poistenia, a to z titulu náhrady škody na motorovom vozidle. Po právnej stránke nemožno hodnotiť vec ako zložitú, berúc do úvahy, že rozhodovacia činnosť všeobecných súdov v obdobných veciach sa opiera o ustálenú judikatúru. Ústavný súd pripúšťa, že z hľadiska skutkovej stránky je konanie zložitejšie, a to s ohľadom na potrebu vykonať znalecké dokazovanie.

2. Správanie sťažovateľky je druhým kritériom, ktoré sa uplatňuje pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Zo správania sťažovateľky v preskúvanom konaní vyplýva, že sťažovateľka na pojednávaní 2. marca 2005 požiadala okresný súd o poskytnutie lehoty na mimosúdne vyriešenie veci do 31. marca 2005, pričom k mimosúdne vyriešenie veci nedošlo. Nezúčastnila sa celkovo šiestich pojednávaní (10. júla 2006, 21. novembra 2008, 11. mája 2009, 27. mája 2009, 15. júna 2009, 1. júla 2009), svoju neúčasť však len v jednom prípade neospravedlnila. Ústavný súd je toho názoru, že zistené skutočnosti vyplývajúce zo správania sťažovateľky v konaní nie sú také, ktoré by významne ovplyvnili doterajšiu dĺžku.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v napadnutom konaní.

Ústavný súd zistil, že konanie je poznačené viacerými obdobiami krátkodobej nečinnosti na strane okresného súdu (napr. obdobie od 14. júla 2004 do 2. marca 2005, od 18. mája 2005 do 20. marca 2006, od 5. septembra 2007 do 21. februára 2008), keď okresný súd nevykonával žiadny úkon smerujúci k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľka ako navrhovateľka v preskúvanom súdnom konaní nachádza.

Konanie je však poznačené aj neefektívnou činnosťou. Na vrub neefektívnej činnosti čiastočne možno pripísať prerušenie namietaného konania podľa § 109 ods. 2 písm. c)

Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) do právoplatného skončenia trestného konania vedeného Úradom justičnej a kriminálnej polície ORPZ Bratislava II pod ČVS: ORP - 899/OEK-B2-2006. Uznesenie okresného súdu č. k. 9 C 208/04-246 z 10. novembra 2006 o prerušení konania bolo však uznesením krajského súdu č. k. 2 Co 18/2007-255 z 10. augusta 2007 na základe odvolania sťažovateľky zrušené a vec bola vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie. Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia pritom okrem iného uviedol:

„Súd prvého stupňa prerušil konanie do právoplatného skončenia trestného konania z dôvodu, že rozhodnutie orgánu činného v trestnom konaní vo veci samej je dôležité pre posúdenie nároku navrhovateľa na poistné plnenie. Odvolací súd sa s týmto záverom súdu prvého stupňa nestotožňuje. Je síce pravdou, že uvedené trestné konanie do istej miery súvisí s predmetom konania a výsledky šetrenia orgánov činných v trestnom konaní by mohli byť použité ako dôkaz v tomto konaní, avšak samotná otázka, ktorá sa v trestnom konaní rieši, teda či bol spáchaný trestný čin poistného podvodu a kto ho spáchal, nemá bezprostredný význam pre rozhodnutie súdu v tomto konaní, najmä keď zo spáchania tohto trestného činu je podozrivá osoba, ktorá ani nie je účastníkom súdneho konania, ako aj z dôvodu, že nie je zrejmé, pre aký skutok bolo vlastne začaté trestné stíhanie, keď súd prvého stupňa si neobstaral uznesenie orgánu činného v trestnom konaní o začatí trestného stíhania pred tým, ako rozhodol o prerušení konania.“

Za neefektívnu činnosť okresného súdu ústavný súd považuje ďalej najmä opakované odročovanie pojednávania z dôvodu práceneschopnosti zákonného sudcu. Ústavný súd už vo svojej predchádzajúcej judikatúre (napr. IV. ÚS 137/04) vyslovil, že táto skutočnosť nemôže byť vo vzťahu k oprávnenému subjektu, ktorý sa obrátil na všeobecný súd so žiadosťou o odstránenie svojej právnej neistoty, dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a nezbavuje štát zodpovednosti za pomalý priebeh konania a v jeho dôsledku za vznik zbytočných prieťahov v označenom súdnom konaní.

Za súčasť neefektívnej činnosti okresného súdu považuje ústavný súd nevykonanie znaleckého dokazovania, hoci súd na pojednávaní 4. novembra 2009 avizoval jeho nariadenie a vykonanie.

Napokon za neefektívnu činnosť ústavný súd považuje aj postup okresného súdu v súvislosti s opakovaným predvolávaním svedkov na pojednávanie (napr. okresný súd až po dvoch rokoch predvolávania zistil, že jeden z opakovane predvolaných svedkov sa nachádza v ústave na výkon trestu odňatia slobody na území Š.).

Vzhľadom na neefektívnu činnosť okresného súdu, ako aj opakovane sa vyskytujúce obdobia jeho krátkodobej nečinnosti ústavný súd rozhodol, že základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 208/2004 porušené bolo.

IV.

Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva alebo slobody došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, prípadne prikáže tomu, kto právo alebo slobodu porušil, aby vo veci konal. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy môže ústavný súd zároveň na žiadosť osoby, ktorej práva boli porušené, rozhodnúť o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia.

Pretože namietané konanie nebolo v čase rozhodovania ústavného súdu o sťažnosti právoplatne skončené, ústavný súd prikázal okresnému súdu, aby vo veci vedenej pod sp. zn. 9 C 208/2004 v ďalšom období konal bez zbytočných prietáhov.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo

slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Tak to bolo aj v prípade sťažovateľky. Keďže ústavný súd rozhodol, že bolo porušené základné právo sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, zaoberal sa aj jej žiadosťou o priznanie finančného zadosťučinenia v sume 20 000 €.

Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu. Zohľadňujúc doterajšiu dĺžku súdneho konania, konštatované zbytočné prietahy, význam veci pre sťažovateľku, jej správanie v priebehu konania, faktickú zložitosť veci a sťažený postup súdu pri predvolávaní jednotlivých svedkov a zabezpečení ich účasti na jednotlivých pojednávaniach ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade bude priznanie finančného zadosťučinenia sťažovateľke v sume 2 500 € primerané konkrétnym okolnostiam prípadu (§ 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd napokon rozhodol podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj o úhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v súvislosti s právnym zastupovaním advokátkou JUDr. E. B., B.. Ústavný súd ich priznal v súlade s vyčíslením v petite sťažnosti, t. j. za dva úkony právnej služby podľa § 14 ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov v sume 303,30 € (za každý úkon právnej služby po 120,23 € a 2-krát po 7,21 € režijný paušál; vychádzal pritom z primeranej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2009, ktorá bola 721,40 €) a k tomu 19 % DPH.

Náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný zaplatiť podľa bodu 4 výroku tohto nálezu.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. augusta 2010